

SGH

Szkoła Główna
Handlowa
w Warszawie

Efekty uczenia się

Jacek Lewicki, Andrzej Żurawski, październik 2026
Ośrodek Rozwoju Studiów Ekonomicznych

Plan prezentacji

- Wprowadzenie i cel
- 1 Czym są efekty uczenia się i dlaczego je tworzymy
- 2 Jak zbudowane są efekty uczenia się
- 3 Charakterystyki PRK: poziom 6 i poziom 7
- 4 Od efektów do sylabusu i weryfikacji – uwagi PKA
- 5 Dobre praktyki

Stan prawny: 15.07.2026 r. (wg komentarza: J. Brdulak, P. Chmielnicki, M. Kwiecień-Miland, Kształcenie na studiach. Komentarz, Warszawa 2026).

Efekty uczenia się

Po ukończeniu tego szkolenia uczestnik:

- 1 Wyjaśnia pojęcie efektów uczenia się.
- 2 Wykorzystuje deskryptory Polskiej Ramy Kwalifikacji do formułowania efektów uczenia się.
- 3 Opisuje prowadzone przez siebie zajęcia w kategoriach efektów uczenia się.
- 4 Przyporządkowuje efekty uczenia się do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
- 5 Opracowuje sylabusy zgodnie z wymaganiami ustawowymi i zaleceniami Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Źródło: opracowanie własne A. Żurawski; wymagania wg § 3 ust. 1 [rozporządzenia MNiSW z 27.09.2018 r. w sprawie studiów \(t.j. Dz.U. 2023 poz. 2787 ze zm.\)](#) oraz § 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia MNiSW z 12.09.2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787).

CZĘŚĆ 1

Czym są efekty uczenia się i dlaczego je tworzymy

Ogólna konstrukcja sylabusu

- 1 Tytuł zajęć
- 2 Przypisanie zajęć do kierunku / stopnia studiów / formy zajęć
- 3 Liczba punktów ECTS
- 4 Imię i nazwisko prowadzącego
- 5 **Efekty uczenia się** (często w połączeniu z kierunkowymi)
- 6 Treści programowe
- 7 Rozbicie ECTS na godziny
- 8 **Metody weryfikacji efektów uczenia się**
- 9 Literatura

Źródło: J. Brdulak, warsztaty dla kadry SGH, I 2026; § 3 ust. 1 pkt 3–5 i § 7 ust. 5 [rozp. ws. studiów \(t.j. Dz.U. 2023 poz. 2787 ze zm.\)](#); karta przedmiotu SGH 235370-S; ¹ P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz, Warszawa 2026](#), s. 289–292.

SGH

SGH

Informator	235370-S
Tytuł oferty	Zarządzanie wiedzą
Synopsis	235370 3 pkt ECTS

A. Cel przedmiotu
Ukazanie funkcjonowania działu odpowiedzialnego za zarządzanie wiedzą w przedsiębiorstwach. Wykazanie różnic pomiędzy koncepcją zarządzania wiedzą a zarządzaniem wiedzą. Użytkowanie dowodzenia we współpracy z przedsiębiorstwami.

B. Ogólna charakterystyka zajęć (obszary)
W czasie zajęć studenci będą mieli możliwość zapoznania się z koncepcją zarządzania wiedzą oraz zarządzaniem wiedzą w praktyce. Zajęcia będą prowadzone przy wsparciu partnerów biznesowych, którzy mają doświadczenie w zarządzaniu wiedzą. Studenci w trakcie zajęć będą realizowali projekt doradczy dla partnera jako tzw. pracownicy wiedzy.

C. Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza
powieści ośmiu koncepcji zarządzania wiedzą
Powiązanie (E-Scrum/KJA, 80%)
Metody weryfikacji: projekt
Metody dokumentacji: prace pisemne studenta (w trakcie semestru, zaliczenie, egzaminacyjne)
Umiejętności
znajomość dydaktyki związanej z zarządzaniem wiedzą
Powiązanie (E-Scrum/KJA, 80%)
Metody weryfikacji: egzamin pisemny (pytania otwarte, zadania)
Metody dokumentacji: wykład pytań egzaminacyjnych
Postawy
posiada wiedzę na temat organizacji zarządzania wiedzą w przedsiębiorstwach
Powiązanie (E-Scrum/KJA, 80%)
Metody weryfikacji: projekt
Metody dokumentacji: prace pisemne studenta (w trakcie semestru, zaliczenie, egzaminacyjne)

Przykład: karta przedmiotu w SGH

Na co zwrócić uwagę

- sposoby weryfikacji określa się dla konkretnych zajęć i przypisanych do nich efektów;¹
- treści programowe – na tyle szczegółowo, by było jasne, dzięki czemu efekty zostaną osiągnięte;¹
- zmiany programu – z początkiem nowego cyklu kształcenia (§ 7 ust. 5).

Czym są efekty uczenia się

Formalna definicja

„Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się”.

Innymi słowy

Efekty uczenia się określają cele kształcenia: co student powinien wiedzieć i potrafić zrobić po ukończeniu danej jednostki kształcenia (przedmiotu, kierunku, specjalności).

Efekty uczenia się, a nie nauczania

Liczy się rezultat całego procesu uczenia się studenta, nie tylko to, co zostało omówione na zajęciach.

Nie tworzymy nowych bytów

Efekty uczenia się służą do opisu explicite i uporządkowania oczekiwań, które każdy prowadzący ma „z tyłu głowy”, planując zajęcia i zaliczenia.

Źródło: art. 2 pkt 4 [ustawy z 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji](#) (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1606); art. 67 ust. 1 pkt 1 [ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#) (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 ze zm.).

Efekty uczenia się a tradycyjny sylabus

- Tradycyjny sylabus opisywany jest **tematycznie** wraz ze wskazaniem przypisanych godzin zajęć.
- Za zapisem „Zasady dynamiki Newtona – 10 godz.” kryją się różne efekty uczenia się, np. „wyjaśnia związek między siłą, masą i przyspieszeniem”, „oblicza przyspieszenie ciała na podstawie działających sił”.

Efekty uczenia się są względem tradycyjnego sylabusu komplementarne, a nie substytucyjne

Efekty uczenia się	Sposoby weryfikacji	Tematyka i harmonogram zajęć
określają CELE	określają, JAK ZMIERZYĆ, czy cele zostały osiągnięte	określa, JAK DO CELÓW DOJŚĆ

Źródło: opracowanie własne A. Żurawski; § 3 ust. 1 pkt 3 i 5 [rozporządzenia MNiSW z 27.09.2018 r. w sprawie studiów \(t.j. Dz.U. 2023 poz. 2787 ze zm.\)](#).

Dlaczego *musimy* tworzyć efekty?

Prawo krajowe

Art. 67 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n.:

„Studia są prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu na podstawie programu studiów, który określa: 1) efekty uczenia się, o których mowa w ustawie (...) o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji”

§ 3 ust. 1 pkt 3 i 5 rozp. ws. studiów:

w programie określa się zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów osiągniętych przez studenta

Art. 28 ust. 1 pkt 11 i ust. 5 p.s.w.n.:

program studiów ustala senat lub inny organ wskazany w statucie, ale **efekty uczenia się określa senat** – w ocenie komentatora wszystkie, także przypisane do zajęć.¹

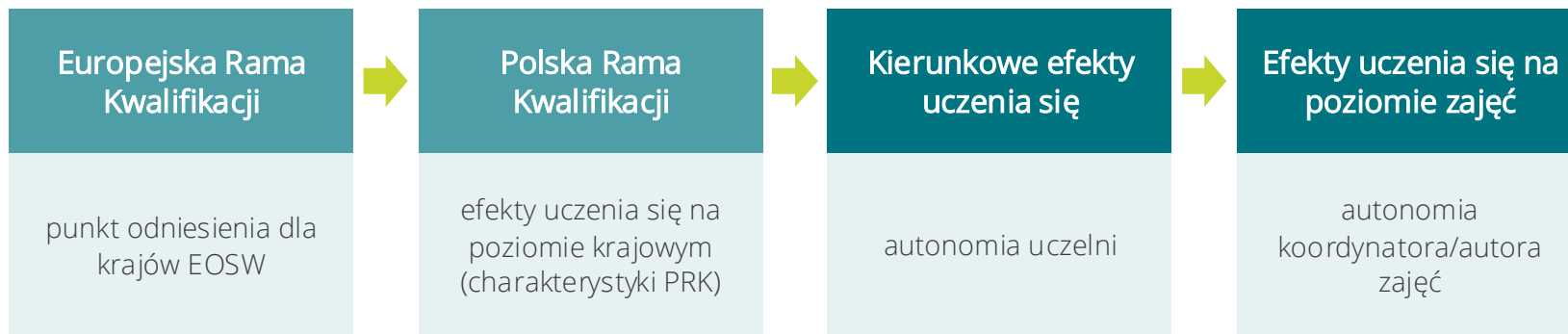
Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego

Wdrożenie efektów uczenia się to jeden z elementów uczestnictwa Polski w EOSW (Proces boloński).

- **2003, komunikat z Berlina:** kwalifikacje powinny być opisywane poprzez nakład pracy (ECTS), poziom i efekty uczenia się.
- **2005, komunikat z Bergen:** Ramy Kwalifikacji dla EOSW, zawierające tzw. „Dublin Descriptors”.
- Ramy te są głównym punktem odniesienia dla Polskiej Ramy Kwalifikacji i polskich przepisów w tym obszarze.

Źródło: art. 28 ust. 1 pkt 11 i ust. 5, art. 67 ust. 1 [p.s.w.n. \(t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 ze zm.\)](#); § 3 ust. 1 [rozp. ws. studiów \(t.j. Dz.U. 2023 poz. 2787 ze zm.\)](#); [komunikaty ministrów EOSW: Berlin 2003, Bergen 2005](#). ¹ P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz, Warszawa 2026](#), s. 52–53.

Od ram kwalifikacji do efektów zajęć

- **Rozporządzenie MNiSW z 14 listopada 2018 r.** w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 PRK (Dz.U. 2018 poz. 2218).
- Każdy niższy poziom musi odnosić się do wyższego; uczelnia i nauczyciel akademicki zachowują autonomię w formułowaniu efektów na swoim poziomie.

Źródło: J. Brdulak, warsztaty dla kadry SGH, I 2026 (oprac. graficzne zmienione); [Zalecenie Rady z 22.05.2017 r. w sprawie ERK \(2017/C 189/03\)](#); [rozporządzenie MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#)

Dlaczego *chcemy* tworzyć efekty?

Efekty uczenia się (różnie nazywane) są **standardem na czołowych uczelniach**, niezależnie od przepisów europejskich.

MIT

LEC #	TOPICS
	Going "Global" and Being "Global": To be global or not to be global—is that one question?
	Learning Objectives
1	- Understand how globalization and its changing wave impact product markets, business models, companies and management—and why such impact has been mounting and changing over time. - Unscramble "global" and decode expressions such as "international," "multinational," "transnational," etc. - Identify levels of analysis in geography (world / region / country / site) and in business (industry / company / local unit). - Delineate the concepts and specificities of "global strategy" and the relevance of time with the separate consideration of "internationalization strategy."

LSE

Learning outcomes

At the end of the course and having completed the essential reading and activities students should be able to:

- Be able to define and describe:
 - the determinants of consumer choice, including inter-temporal choice and choice under uncertainty,
 - the behaviour of firms under different market structures,
 - how firms and households determine factor prices - behaviour of agents in static as well as dynamic strategic situations,
 - the nature of economic interaction under asymmetric information.
- Be able to analyse and assess:
 - efficiency and welfare optimality of perfectly and imperfectly competitive markets,
 - the effects of externalities and public goods on efficiency,
 - the effects of strategic behaviour and asymmetric information on efficiency,
 - the nature of policies and contracts aimed at improving welfare,
- Be prepared for further units which require a knowledge of microeconomics.

Cornell

AEM 5241 Finance

Course information provided by the 2025-2026 Catalog.

This course is a survey of topics in finance. It focuses on the mathematics of finance, valuation, the economics of managerial decisions, corporate financial policy, risk management, investments, and personal finance.

Prerequisites: AEM 2100, AEM 2210 or equivalents.

Forbidden Overlaps: AEM 2240, AEM 2241, AEM 5241, HADM 2220, HADM 2250, NCC 5560

Last 4 Terms Offered: 2026SP, 2025SP, 2022FA, 2022SP

Learning Outcomes:

- Become familiar with the "Time Value of Money" and comfortable using that concept and formulas to solve problems in the areas of corporate finance, investments, and personal finance.
- Become familiar with stock and bond markets and learn the economics and mathematics behind the valuation of bonds, stocks, and firms.

Różne nazwy, ta sama idea: **Learning Objectives** (MIT), **Learning Outcomes** (LSE, Cornell) – opis tego, co student wie i potrafi po zakończeniu kursu.

Źródło: opracowanie własne A. Żurawski – sylabusy kursów publikowane na stronach internetowych MIT, LSE i Cornell University.

Efekty uczenia się w zapewnianiu jakości

Czego szukają komisje akredytacyjne?

- Na ile uczelnia **świadomie kształtuje** efekty uczenia się.
- Jak skutecznie mierzyć osiąganie efektów – i czy w ogóle da się to zmierzyć?
- Jakie **dowody** wskazują, że uczelnia zapewnia osiąganie efektów?
- Kto jest odpowiedzialny i na ile sprawczy w tym procesie?
- Pewność, że student „na wyjściu” posiada wskazane efekty – **kluczowa weryfikacja**.

Po co to wszystko?

- **Rozliczalność** pieniądza publicznego (New Public Management).
- Odpowiedzialność Państwa za kwalifikacje na dyplomach
- Akredytacje zapewniające – **europejska uznawalność dyplomów**.
- Inne akredytacje (np. AACSB, z dodatkową weryfikacją efektów horyzontalnych): rekrutacja kandydatów, uznawanie zawodów, sieci, wizerunek, wiedza o doskonaleniu kierunków.
- **PKA nie wymaga odrębnej weryfikacji efektów kierunkowych** – weryfikuje je pośrednio przez efekty zajęć.¹

Cykl PDCA – na ile sprawnie działa na poziomie instytucji i danego kierunku.

Źródło: J. Brdulak, warsztaty dla kadry SGH, I 2026; § 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia MNiSW z 12.09.2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787); ¹ J. Brdulak,[w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz. Warszawa 2026](#), s. 376–377.

CZĘŚĆ 2

Jak zbudowane są efekty uczenia się

Ogólne zasady tworzenia

1

Czasowniki operacyjne (akcji)

Efekt wskazuje, co student robi, jeśli chce zademonstrować posiadanie efektu. Pozwala to wskazać metodę weryfikacji i poziom: „wymienia zasady dynamiki Newtona” wymaga niższego rozumienia niż „objaśnia zasady dynamiki”.

2

Weryfikowalne

Powinno być możliwe sprawdzenie, czy student osiągnął dany efekt.

→ **metody weryfikacji (oceny)**

3

Osiągalne

Opisują wymagania minimalne, a nie stan idealny. Każdy student z pozytywną oceną powinien je posiadać.

→ **metody dydaktyczne, formy zajęć, wymiar zajęć i pracy własnej studenta**

4

Jasne

Jasne, jednoznaczne i odpowiednio szczegółowe.

Źródło: opracowanie własne A. Żurawski; por. § 3 ust. 1 pkt 5 [rozporządzenia MNiSW z 27.09.2018 r. w sprawie studiów \(t.j. Dz.U. 2023 poz. 2787 ze zm.\)](#) (sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się).

Czasowniki operacyjne

Tworzyć → zaprojektować, sformułować, opracować

Oceniać → ocenić, uzasadnić, krytycznie przeanalizować

Analizować → porównać, rozróżnić, wyjaśnić zależności

Stosować → zastosować, obliczyć, wykorzystać

Rozumieć → wyjaśnić, opisać, zilustrować

Pamiętać → wymienić, zdefiniować, rozpoznać

wyższy poziom ▲ · niższy poziom ▼

- Taksonomia Blooma to **użyteczny punkt odniesienia**, a nie formalny ani nieformalny wymóg.
- Używanie czasowników operacyjnych jest **zaleceniem, nie wymogiem**.
- Często pozostaje niekonkretne „zna i rozumie” i „potrafi”. Nie musi to być błąd, jeśli opis jednoznacznie wskazuje **zakres i poziom** wiedzy.
- **Forma gramatyczna jest konwencją**: „analizuje” / „potrafi analizować” / „analizowanie”. Pracujemy nad ujednoliceniem opisów w SGH.

Źródło: L.W. Anderson, D.R. Krathwohl (red.), *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*, Longman, New York 2001; B.S. Bloom (red.), *Taxonomy of Educational Objectives*, 1956.

Trzy kategorie efektów uczenia się

W sylabusach efekty uczenia się dzielimy na trzy kategorie. Ich ustawowe definicje:

Wiedza	Umiejętności	Kompetencje społeczne
Zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się.	Przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.	Rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym.
Kompetencje społeczne ≠ „umiejętności miękkie”. Komunikowanie się i praca zespołowa to w PRK umiejętności; kompetencje społeczne to przede wszystkim odpowiedzialność i autonomia: krytyczne podejście, zobowiązania społeczne, rola zawodowa.		Podział W / U / K to porządkująca konwencja , a nie ścisły podział. Nie ma prawnego obowiązku przypisywania do każdego zajęć efektu z każdej kategorii – decyduje cel kształcenia. ¹

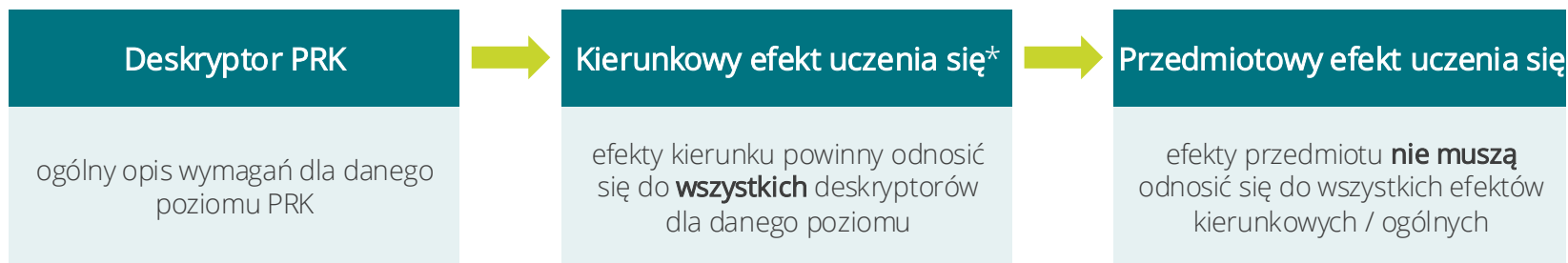
Źródło: art. 2 pkt 7, 21 i 23 [ustawy z 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji \(t.j. Dz.U. 2024 poz. 1606\)](#); zał. do rozp. ws. charakterystyk PRK (Dz.U. 2018 poz. 2218). ¹ P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz, Warszawa 2026](#), s. 287.

CZĘŚĆ 3

Charakterystyki PRK: poziom 6 i poziom 7

Charakterystyki PRK

Prawnie istnieje jedna kategoria: **efekty uczenia się przypisane do zajęć** (§ 3 ust. 1 pkt 3 rozp. ws. studiów). „Efekty kierunkowe” i „przedmiotowe” to wyrażenia profesjonalne, utrwalone w praktyce i w Statucie PKA.¹

* w SGH, ze względu na przedmioty podstawowe i autorskie: kierunkowy lub ogólny (ogólnouczelniany) efekt uczenia się

6

poziom PRK = studia licencjackie

7

poziom PRK = studia magisterskie

9

deskryptorów: 2 – wiedza, 4 – umiejętności, 3 – kompetencje społeczne

Źródło: [rozporządzenie MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#); art. 2 pkt 16 ZSK. ¹ P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz, Warszawa 2026](#), s. 286–287.

Wiedza: zakres i głębia

Poziom 6 · studia I stopnia

zna i rozumie:

w **zaawansowanym** stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące **podstawową wiedzę ogólną** z zakresu dyscyplin tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku profilu praktycznego – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem

Poziom 7 · studia II stopnia

zna i rozumie:

w **pogłębionym** stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące **zaawansowaną wiedzę ogólną** z zakresu dyscyplin tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów

Poziomu PRK nie przesądzają „słowa-klucze” (zaawansowany / pogłębiony), lecz odniesienie danej wiedzy do jej obecności na niższych poziomach PRK.¹

Źródło: załącznik do [rozporządzenia MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#) – P6S_WG i P7S_WG; ¹ P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz](#), Warszawa 2026, s. 288–289.

Wiedza: kontekst – uwarunkowania, skutki

Poziom 6 · studia I stopnia

zna i rozumie:

- fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji
- **podstawowe** ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym **podstawowe** pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
- podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości

Poziom 7 · studia II stopnia

zna i rozumie:

- fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji
- ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
- podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości

Źródło: załącznik do [rozporządzenia MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#) – charakterystyki P6S_WK i P7S_WK.

Umiejętności: wykorzystanie wiedzy

Poziom 6 · studia I stopnia

potrafi:

- wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach **nie w pełni przewidywalnych** przez: właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę i syntezę; dobór i stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
- wykorzystywać posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem – profil praktyczny

Poziom 7 · studia II stopnia

potrafi:

- wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz **innowacyjnie** wykonywać zadania w **nieprzewidywalnych** warunkach przez: dobór źródeł, ocenę, krytyczną analizę, syntezę, **twórczą interpretację i prezentację** informacji; dobór metod i narzędzi; **przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych** metod i narzędzi
- wykorzystywać wiedzę do zadań typowych dla działalności zawodowej – profil praktyczny
- formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami **badawczymi** (profil ogólnoakademicki) lub **wdrożeniowymi** (profil praktyczny)

Źródło: załącznik do [rozporządzenia MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#) – charakterystyki P6S_UW i P7S_UW.

Umiejętności: komunikacja, praca, nauka

potrafi:	Poziom 6 · studia I stopnia	Poziom 7 · studia II stopnia
Komunikowanie się	- komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie - język obcy na poziomie B2 ESOKJ	- komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców prowadzić debatę - język obcy na poziomie B2+ ESOKJ oraz terminologia specjalistyczna
Organizacja pracy	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole - współdziałać w ramach prac zespołowych (także interdyscyplinarnych)	kierować pracą zespołu - współdziałać z innymi i podejmować wiodącą rolę w zespołach
Uczenie się	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie

Źródło: załącznik do [rozporządzenia MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#) – charakterystyki P6S_UK/UO/UU i P7S_UK/UO/UU.

Kompetencje społeczne: poziom 6 i 7

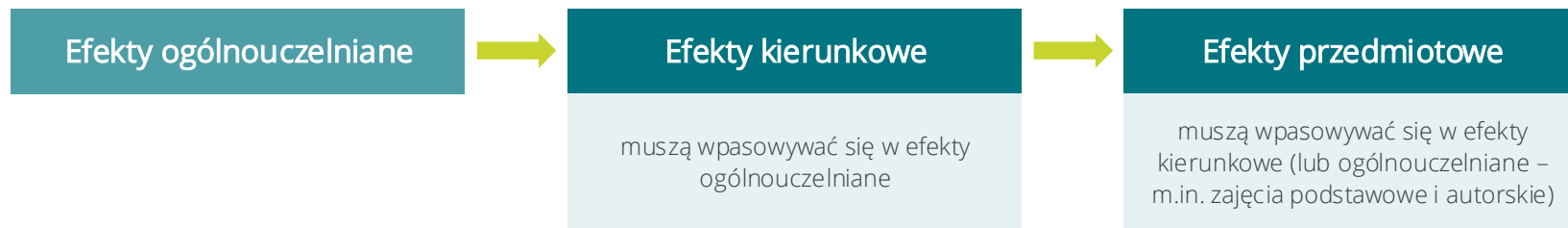
jest gotów do:	Poziom 6 · studia I stopnia	Poziom 7 · studia II stopnia
Krytyczne podejście	• identyczne dla obu poziomów: krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	
Odpowiedzialność	• wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • inicjowania działań na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	• wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego • inicjowania działań na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
Rola zawodowa	• odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych; dbałości o dorobek i tradycje zawodu	• odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: rozwijania dorobku zawodu; podtrzymywania etosu zawodu; przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz ich przestrzegania

Źródło: załącznik do [rozporządzenia MNiSW z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia PRK \(Dz.U. 2018 poz. 2218\)](#) – charakterystyki P6S_KK/KO/KR i P7S_KK/KO/KR.

CZĘŚĆ 4

Od efektów do sylabusa i weryfikacji – uwagi PKA

Spójność efektów uczenia się

Uwaga: przedmiot może być na kilku kierunkach!

Efekty przedmiotowe nie muszą odnosić się do wszystkich efektów kierunkowych / ogólnych. Gdy przedmiot jest na więcej niż jednym kierunku, **muszą odnosić się do efektów każdego z tych kierunków.**

Różne wersje tego samego przedmiotu

Wersje językowe oraz forma zwykła i e-learningowa **muszą mieć takie same efekty.** Nową wersję (np. językową) tworzy się w oparciu o istniejącą, a wszelkie zmiany wprowadza się równolegle.

Ważna jest **adekwatność**: efektów uczenia się, metod dydaktycznych i form zajęć, metod weryfikacji (oceny), nakładu pracy studenta i poziomu PRK.

Źródło: opracowanie własne A. Żurawski (z uwzględnieniem praktyki SGH); art. 67 ust. 1 [p.s.w.n. \(t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 ze zm.\)](#); § 1 pkt 1 rozporządzenia MNiSW z 12.09.2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787).

Formułowanie efektów – uwagi PKA

Trafne

odpowiadają celom kształcenia, dyscyplinie i potrzebom otoczenia

Specyficzne

mierzalne i unikalne dla programu – nie kopiowane z PRK

Realistyczne

osiągalne w danym czasie i zasobach, adekwatne do poziomu i metod

Najczęstsze nieprawidłowości stwierdzane przez PKA:¹

- 1 zbyt ogólne, a przez to niemierzalne efekty
- 2 powtarzanie / kopiowanie efektów z charakterystyk PRK
- 3 błędne odniesienie do poziomu PRK (np. na I stopniu: „samodzielnie prowadzi badania naukowe”)
- 4 nieweryfikowalne sformułowania (np. „student jest świadomy...”)

- 5 zbyt duża liczba efektów – brak jasnej logiki kompetencji absolwenta
- 6 brak spójności efektów z metodami kształcenia i narzędziami weryfikacji
- 7 brak spójności efektów zajęć z efektami kierunkowymi
- 8 niepowiązanie efektów z dyscypliną wiodącą kierunku

Źródło: § 1 pkt 1 (kryterium 1) rozporządzenia MNiSW z 12.09.2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787); Statut PKA, zał. nr 2; ¹ J. Brdulak, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz. Warszawa 2026](#), s. 376–377.

Weryfikacja efektów – uwagi PKA

Najczęstsze nieprawidłowości wg PKA¹

- metody nieadekwatne do efektów (np. umiejętności lub kompetencje społeczne sprawdzane testem)
- brak lub ogólnikowe kryteria oceny – student nie wie, za co otrzymuje ocenę
- inna metoda w sylabusie, inna w praktyce
- egzamin nie obejmuje wszystkich efektów w ramach zajęć
- brak dowodów: prac etapowych, dokumentacji egzaminu dyplomowego; recenzje nieodnoszące się do efektów
- brak analizy wyników weryfikacji i działań doskonalących

Uchybienia w świetle przepisów²

- narzędzia nieadekwatne do poziomu PRK (np. test jednokrotnego wyboru z zaawansowanych zagadnień)
- model oceny prowadzący do zawyżania stopni; brak weryfikacji części efektów
- ponowna weryfikacja tego samego efektu – naruszenie zasady jednokrotności (np. „egzamin semestralny”)
- zbyt krótka sesja, uniemożliwiająca rzetelną weryfikację
- pytanie spoza programu zajęć – uchybienie formalne, podlegające kontroli sądu
- zasady dyplomowania niespecyficzne dla kierunku

Źródło: § 1 pkt 3 rozporządzenia MNiSW z 12.09.2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018 poz. 1787); § 3 ust. 1 pkt 5 rozp. ws. studiów. ¹J. Brdulak, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz. Warszawa 2026](#), s. 413–418; ²P. Chmielnicki, [w:] [Kształcenie na studiach. Komentarz. Warszawa 2026](#), s. 293–297.

Mikropoświadczenia

Czym są mikropoświadczenia?

Opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy **niewielkim nakładzie uczenia się**.

Efekty ocenione na podstawie **przejrzystych i jasno określonych kryteriów**.

Aktywności prowadzące do mikropoświadczeń zapewniają konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje odpowiadające na potrzeby społeczne, osobiste, kulturowe lub rynku pracy.

Obowiązkowe elementy opisu (standard UE):

- Identyfikacja osoby uczącej się
- Tytuł mikropoświadczenia
- Państwo / region organu wydającego
- Organ przyznający
- Data wydania
- **Efekty uczenia się**
- Nakład pracy (w miarę możliwości w ECTS)
- Poziom (ERK, QF-EHEA)
- Rodzaj oceny
- Forma uczestnictwa
- Metoda zapewniania jakości (a więc dowody, iż instytucja gwarantuje osiągnięcie przez uczestnika zajęć/kursu efektów uczenia się)

Źródło: Jakub Brdulak, warsztaty konsultacyjne dla kadry SGH, styczeń 2026 (oprac. graficzne zmienione); [Zalecenie Rady z 16.06.2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń \(2022/C 243/02\), zał. I.](#)

CZĘŚĆ 5

Dobre praktyki

Dobra praktyka 1: Analiza danych w ochronie zdrowia, 13A1U0-D

Wybrane efekty uczenia się

Umiejętności:

- Student potrafi obsługiwać program R i wykorzystywać specjalistyczne pakiety biostatystyczne do analizy i wizualizacji danych medycznych.
- Student potrafi przeprowadzić benchmarking i analizę efektywności systemów opieki zdrowotnej z zastosowaniem metody DEA.
- Student potrafi przeprowadzić wnioskowanie statystyczne dla danych ciągłych i kategoriycznych oraz przeprowadzać analizę regresji.
- Student potrafi przeprowadzić analizę przeżycia.
- Student potrafi integrować różne metody statystyczne i analityczne w praktycznych projektach analizy danych klinicznych oraz efektywnie prezentować wyniki swojej pracy.

Na czym polega

- Wskazuje studentowi konkretne **umiejętności**, które pozyska w ramach tego przedmiotu.
- Efekty są **spójne**, zarówno wewnętrznie, jak i z efektami kierunkowymi i uczelnianymi.
- Relatywnie łatwo wskazać **metody weryfikacji** i zaprojektować egzamin na tej podstawie
- W połączeniu z pozostałymi efektami dość jednoznacznie potwierdza efekty uczenia się na **poziomie VI**.
- Efekty uczenia się są **osiągalne**, tj. dobrze korelują z planem zajęć.
- Użycie implícite **czasowników operacyjnych** (obsługuje, przeprowadza, integruje).

Dobra praktyka 2: Analiza szeregów czasowych i prognozowanie, 132010-D

Wybrane efekty uczenia się

Umiejętności:

- Student powinien umieć: 1. Określić cechy szczególne badanych szeregów ekonomicznych, sformułować cele analizy i dobrać typ modelu w celu uzyskania prognoz.
- 2. Przeprowadzić jakościową analizę na podstawie korelogramu, testów niestacjonarności, periodogramu. Sprawdzić, czy występują wahania sezonowe, zmiany strukturalne, zmiany trendu. Dobrać zmienne zerojedynkowe reprezentujące zmiany strukturalne i cykliczne.
- 3. Dobrać odpowiedni rząd opóźnień w modelu ARMA. Wyznaczyć rząd integracji szeregów niestacjonarnych, zbudować modele ARIMA dla pojedynczego szeregu lub oszacować relację kointegrującą dla zestawu zmiennych.
- 4. Przeprowadzić diagnostykę zmienności wariancji (efektu ARCH), skonstruować i oszacować proste modele typu ARCH.

Na czym polega

- Podobnie, jak na poprzednim przykładzie, pozwala na identyfikację **konkretnych umiejętności**, w jasny sposób sygnalizuje cele przedmiotu i oczekiwane efekty uczenia się.
- **Czasowniki operacyjne** są nawet bardziej wprost wskazane niż w poprzednim przykładzie.
- Do dyskusji, czy miejscami nie jest zbyt **szczegółowy**.
- O adekwatnej szczegółowości zapisu zawsze decyduje wyłącznie **koordynator przedmiotu**.

Dobra praktyka 3: Marketing w erze cyfrowej, 132580-D

Wybrane efekty uczenia się

Umiejętności:

- *Student potrafi dobrać właściwe metody i narzędzia podejmowania decyzji, pozyskać oraz wyselekcjonować właściwe informacje potrzebne do podjęcia decyzji w zakresie marketingu cyfrowego oraz opracować logiczne wnioski z przeprowadzonej analizy*

Kompetencje społeczne:

- *Student wykazuje się postawą charakterystyczną dla przedsiębiorcy oraz jest gotów do przekazywania wiedzy i umiejętności z zakresu marketingu cyfrowego innym osobom*
- *Student krytycznie ocenia posiadaną przez siebie wiedzę i docenia jej znaczenie w rozwiązywaniu problemów marketingowych w przedsiębiorstwie*

Na czym polega

- *Wskazuje konkretne umiejętności, mimo że przedmiot nie ma charakteru „technicznego”.*
- *Wykorzystuje konkretne umiejętności: „dobiera”, „pozyskuje”, „selekcjonuje”.*
- *Wzorcowo opracowane kompetencje społeczne.*
- *Odnosi się faktycznie do postaw, jednocześnie mają one rzeczywiste i praktyczne odniesienie do zakresu tematycznego przedmiotu.*

Bibliografia

- Kraśniewski A., [Jak przygotować programy kształcenia zgodnie z wymaganiami krajowych ram kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego?](#) Warszawa 2011
- Frankowicz M. (2018), [Efekty kształcenia w programie studiów](#). Prezentacja
- Grabowska, A. (red.). (2025). [Opisywanie kwalifikacji wolnorynkowych, sektorowych i nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych](#). Poradnik.
- Taksonomia Blooma ([przykładowa publikacja](#))
-

Andrzej Żurawski, azuraw@sgh.waw.pl · Ośrodek Rozwoju Studiów Ekonomicznych

Dziękuję za uwagę